

מכתב הפרידה של ציפורה מבעלה

ערב חיסול יהודי העיירה מוליאט שבליטא כתבה אשה צעירה בשם ציפורה מכתב פרידה לבעלה בדרום אפריקה. קרוב לוודאי שהמכתב נזרק החוצה מן הבניין שבו רוכזו היהודים לפני האקציה. אשה ליטאית מצאה את המכתב ושמרה עליו עד שנתאפשר למסור אותו לקרוב משפחה של הכותבת, שבא לביקור לברית המועצות כעבור עשרים שנה. זה היה בשנות השישים. בעלה של ציפורה מת בינתיים. המכתב נכתב ביידיש.

משה בונה ביילה היקר,

הלוואי שתהיו כולכם בקו הבריאות ואנו נתפלל עבורכם (עם אלוהים, בעולם הבא).
האיש שישלח לך מכתב זה, צריך לשלם לו. אנחנו צמים כבר יומיים ועכשיו נלך לטבח. ה"יארצייט" (יום הזיכרון) שלנו יהיה 29 באוגוסט. תזכור את התאריך.
אבא לא בבית ומי יודע, כבר הרבה זמן שהלך. אנחנו עומדים לבושים, כולנו, יחד עם ילדיי היקרים, ומחכים. עכשיו כולנו בבית-המדרש. שבענו כבר את החיים האלה, ופעמים רבות ביקשנו שיבוא המוות. בראש חודש אב העמידו אותנו בשורה כדי לירות בנו, אבל אירע נס. היום יהיה הנס אם ירחם עלינו השם.

משה, הם רוצים לפגוע בילדיך הקטנים, זה מה שהם רוצים. אז שלום ותהיה חזק.
אנחנו היהודים מקריבים את עצמנו כדי שתינצל.

ציפורה

מקור: יהודית קליינמן (ערכה), **"אגרות מאין-שם"**. **אגרות אחרונות של יהודים מארצות השלטון הנאצי, יד ושם, ירושלים, 1988, עמ' 50**